

J.T. Hryniewicz

**Polska na tle historycznych
podziałów przestrzeni
europejskiej oraz współczesnych
przemian gospodarczych,
społecznych i politycznych**

Problematyka

I	II	III	IV	V
Analiza historycznych tendencji podziału przestrzeni europejskiej	Czynniki konstytutywne kultury i cywilizacji europejskiej	Przemiany gospodarcze	Globalne zmiany polityczne jako korelaty zmian gospodarczych	Społeczne i kulturowe przemiany społeczeństw europejskich

1. Intelktualna tradycja Europy a współdziałanie zbiorowe 13

- Wstęp
- Sekularyzacja epistemologii
- Kartezjanizm a nauki społeczne
- Kartezjański ideał kulturowy a praktyka społeczna
- Kartezjański ideał kulturowy a współdziałanie zbiorowe
- Ograniczenia mocy sprawczej kartezjańskiego ideału kulturowego dla współdziałania zbiorowego
- Kartezjanizm a osobowość
- Przyszłość kartezjańskiego ideału kulturowego. Postmodernizm i druga modernizacja
- Podsumowanie

2. Historyczne źródła polskiej kultury organizacyjnej w kontekście europejskim 49

- [Metody analizy](#)
- [Max Weber i religijne źródła kapitalizmu](#)
- [Emile Durkheim a związek między instytucjami religijnymi i zachowaniami społecznymi](#)
- [Specyfika wschodnioeuropejskiego kompleksu gospodarczego](#)
- [Rozwój i regres społeczno-gospodarczy ziem polskich w perspektywie procesów długiego trwania, do 1795 roku](#)
- [Epoka rozbiorowa a zjawiska zróżnicowania i trwałości polskiej kultury gospodarczej](#)
- [Epoka komunistyczna – rewitalizacja folwarcznego dziedzictwa i wnioski co do trwałości prastarych archetypów](#)
- [Kolektywizm rodzinno–koleżeński a zachowania współczesnych Polaków](#)
- [Współczesne manifestacje procesów długiego trwania w Europie. Katolicy–protestanci, wschód–zachód i północ–południe](#)
- [Podsumowanie](#)

3. Gospodarka oparta na wiedzy. Dynamika wzrostu i przesłanki kryzysu oraz miejsce Polski w tych procesach

- [Deindustrializacja. Wstęp do budowy nowej gospodarki](#)
- [Osobliwości gospodarki opartej na wiedzy](#)
- [Dynamiczny rozwój nowej gospodarki](#)
- [Dynamika wzrostu nowej gospodarki na tle dynamiki rewolucji przemysłowej](#)
- [Tradycyjne potrzeby nowej gospodarki i światowy system finansowy](#)
- [Nowa gospodarka i klasyczny kryzys](#)
- [Miejsce Polski w globalnej gospodarce opartej na wiedzy](#)
- [Podsumowanie 132](#)

4. Zmiany struktury społeczno–zawodowej, identyfikacji klasowych oraz pozycji w procesie pracy towarzyszące deindustrializacji i tworzeniu się gospodarki opartej na wiedzy

- Wstęp, pytania badawcze 133
- Gospodarka oparta na wiedzy a struktura społeczno-zawodowa 135
- Identyfikacje klasowe 139
- Zmiany środowiska pracy 141
- Podsumowanie 143

5. O potrzebie wspólnej europejskiej polityki przemysłowej

- Polityka przemysłowa, polityka gospodarcza
- Nowy światowy podział pracy i jego następstwa dla europejskiego rynku pracy
- Nowe spojrzenie na rachunek korzyści i kosztów offshoringu w USA i Europie
- Reakcje rządów, opinii publicznej i instytucji europejskich na zbyt szybką deindustrializację
- Prawdopodobne następstwa realizacji narodowych strategii obrony przemysłowych miejsc pracy
- Wspólna europejska polityka przemysłowa. Misja i strategiczne obszary aktywności
- Wspólna polityka przemysłowa w kontekście europejskiego rynku przemysłowego
- Przewidywane korzyści z wdrożenia wspólnej europejskiej polityki przemysłowej
- Podsumowanie

6. Centrum–peryferie. Stara teoria w nowych czasach

- Wstęp
- Teoria centrum–peryferie
- Deindustrializacja i „fabryki świata”. Procesy i wyroby centralne oraz peryferyjne
- Geopolityczne następstwa procesów deindustrializacji i reindustrializacji
- Światowy system finansowy
- Geopolityczne następstwa funkcjonowania rynków finansowych.
- Światowy system finansowy a nowe procesy centralne i produkty wiodące
- Dopasowanie teorii centrum–peryferie do globalnej gospodarki opartej na wiedzy
- Podsumowanie

7. Światowe przywództwo USA i pozycja Europy Wschodniej. Diagnoza i prognoza

- Wstęp
- Sposoby interpretacji pozycji hegemonia globalizacji
- Źródła mocy geopolitycznej; gospodarka, struktura, sieć
- *Pax Britannica* i *Pax Americana* oraz wnioski dla określenia gospodarczych źródeł mocy geopolitycznej
- Przewidywane tendencje
- Dwie metody stawania się potęgi geopolitycznej
- Miejsce Europy Wschodniej w *Pax Americana* a interes narodowy i globalny USA
- Zasoby energetyczne a geopolityka w *Pax Americana* 216
- Podsumowanie

8. Interakcje gospodarki i polityki w państwach Europy Środkowo-Wschodniej. Ideologie partyjne i korporatyzm a strategie gospodarcze

- [Wstęp](#)
- [Klasyfikacje ideologiczne partii politycznych i wykorzystane bazy danych](#)
- [Różnice ideologiczne a strategie gospodarcze w państwach demokratycznych](#)
- [Metodologiczny status *partisan theory* oraz sposób jej dalszego wykorzystania jako teorii reprezentacji zbiorowych interesów ekonomicznych przez partie i ich rządy](#)
- [Różnice ideologiczne a strategie gospodarcze w państwach demokratycznych Europy Środkowo-Wschodniej w świetle *partisan theory* oraz hipoteza 1](#)
- [Partie polityczne a zaawansowanie reform gospodarczych oraz hipotezy 2 i 3](#)
- [Korporatyzm](#)
- [Znaczenie związków zawodowych we współczesnym korporatyzmie, hipotezy 4 i 5](#)
- [Czy różnice ideologiczne rządów współwystępują z różnymi wskaźnikami stanu gospodarki? Weryfikacja hipotezy 1](#)
- [Partie polityczne a zaawansowanie reform gospodarczych. Weryfikacja hipotez 2 i 3](#)
- [Potencjalna moc związków zawodowych a zaawansowanie reform gospodarczych. Weryfikacja hipotezy 4](#)
- [Korporatyzm, partie polityczna a polityka gospodarcza. Weryfikacja hipotezy 5](#)

9. Prawa człowieka w międzynarodowym kontekście kulturowym

- Wstęp
- Prawa człowieka jako element międzynarodowego systemu prawnego
- Równoważność kultur a międzynarodowa praktyka polityczna
- Prawa człowieka: uniwersalizm czy partykularyzm kulturowy?
- Prawa człowieka a Organizacja Narodów Zjednoczonych: współczesne interpretacje i kontrowersje
- Alternatywne definicje i regulacje praw człowieka
- Prawa człowieka i wielokulturowość: uniwersalizm spektakularny
- Prawa człowieka w zróżnicowanym kulturowo kontekście międzynarodowym: od suwerenności do współzależności
- Podsumowanie

10. Polityka wielokulturowości. Zjawiska towarzyszące i przesłanki niepowodzenia oraz wnioski dla Polski

- [Wstęp](#)
- [Wielokulturowość jako polityka społeczna](#)
- [Dualizm prawny. Wielokulturowość i prawa człowieka w warunkach dużego dystansu kulturowego](#)
- [Wielokulturowość a integracja społeczna](#)
- [Wielokulturowość a samoizolacja i dyskryminacja](#)
- [Zmiany obyczajowe i konwersje na islam](#)
- [Przesłanki postaw antyimigranckich i wzrost popularności skrajnych ruchów politycznych](#)
- [Ekonomiczne aspekty migracji a dystans kulturowy](#)
- [Zawodność etycznych i naukowych podstaw polityki wielokulturowości](#)
- [Fiasko wielokulturowości a paradygmat równoważności kultur](#)
- [Wnioski dla Polski](#)
- [Podsumowanie](#)

11. Społeczeństwo ryzyka. Teoria, model, analiza krytyczna

- Wstęp
- Teoria społeczeństwa ryzyka na tle innych podobnych koncepcji
- Model społeczeństwa ryzyka
- Przykłady pokazujące, że wiedza naukowa nie zawsze daje dobre podstawy do przewidywania zagrożeń towarzyszących globalnej gospodarce opartej na wiedzy i bywa dość zawodnym zapleczem decyzyjnym dla rządów i ludzi
- Na czym polega uzależnienie nauki od sił rynkowych i jak się to ma do wzrostu zagrożeń? (Weryfikacja pierwszej cechy społeczeństwa ryzyka)
- Czy w społeczeństwie ryzyka obserwujemy większy nacisk na zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i czy towarzyszy temu większy nacisk opinii publicznej i rządów na przewidywanie zagrożeń? (Weryfikacja drugiej i trzeciej cechy społeczeństwa ryzyka)
- Czy w społeczeństwie ryzyka psychiczny komfort życia ludności jest relatywnie mniejszy niż w społeczeństwie przemysłowym? (Weryfikacja czwartej cechy społeczeństwa ryzyka)
- Czy społeczeństwu ryzyka towarzyszą wzrost cierpienia psychicznego i relatywnie większe współczynniki samobójstw? (Weryfikacja piątej cechy społeczeństwa ryzyka)
- Podsumowanie

12. Gospodarka i osobowość w epoce przełomu postindustrialnego

- Wstęp
- Porządek dalszych analiz
- Jakie cechy osobowości były typowe dla kultury kapitalizmu przemysłowego?
- Gospodarcze uwarunkowania kształtowania się osobowości w epoce kapitalizmu przemysłowego
- Na czym polegają zmiany związane z tworzeniem się gospodarki opartej na wiedzy (nowej gospodarki) i jak zmieniają się role pracownicze?
- Czy wraz z przemianami gospodarczymi i społecznymi następują zmiany osobowościowe?
- Czy postindustrialnym zmianom ekonomicznym i społecznym towarzyszy wzrost napięć psychicznych?
- Na czym polega osobowość neurotyczna nowych czasów?
- Podsumowanie

13. Nierówności dochodów a rozwój gospodarczy w państwach OECD

- Wstęp
- Nierówności dochodów a rozwój gospodarczy. Podejścia ekonomiczno-funkcjonalne i egalitarne
- Czy w tych państwach OECD oraz w najbogatszych państwach świata, w których istnieje większa produktywność, mamy do czynienia z większymi nierównościami dochodów? (Weryfikacja hipotezy 1)
- Czy wraz z postępem globalizacji w najbogatszych państwach świata oraz w państwach OECD i UE rosną nierówności dochodów? (Weryfikacja hipotezy 2)
- Czy wraz z postępem gospodarki opartej na wiedzy rosną nierówności dochodów? (Weryfikacja hipotezy 3)
- Czy wzrostowa tendencja nierówności dochodów w ciągu ostatnich kilkunastu lat współwystępuje ze wzrostową tendencją produktywności w latach 1995–2008? (Weryfikacja hipotezy 4)
- Relacje między nierównościami dochodów a zachowaniami społecznymi w świetle efektów weryfikacji hipotez
- Podsumowanie
- Aneks

14. Nierówności dochodów a koszt psychiczny w państwach OECD oraz UE. W jaki sposób polityki rządów i globalizacja przyczyniają się do zmniejszenia kosztu psychicznego ludności?

- [Wstęp](#)
- [Znaczenie nierówności dochodów dla stanu psychicznego ludności](#)
- [Koszt psychiczny](#)
- [Nierówności dochodów a koszt psychiczny przed kryzysem 2008 r.](#)
- [Nierówności dochodów a koszt psychiczny w pokryzysowej Europie](#)
- [Czynniki przeciwdziałające wzrostowi kosztu psychicznego z tytułu zwiększenia się nierówności dochodów 378](#)
- [Podsumowanie](#)
- [Aneks](#)

15. Wschodnioeuropejskie kontestacje Zachodu oraz ich empiryczna weryfikacja. Prusy, Rosja, Polska

- [15. Wschodnioeuropejskie kontestacje Zachodu oraz ich empiryczna weryfikacja. Prusy, Rosja, Polska](#)
- [Wstęp](#)
- [Europa Wschodnia wobec Europy Zachodniej](#)
- [Spengler; Zachód, cywilizacja, upadek](#)
- [Rosyjska – całościowa kontestacja Zachodu](#)
- [Kontestacja Zachodu w Polsce](#)
- [Empiryczna weryfikacja kontestacji Zachodu](#)
- [Podsumowanie](#)